

Припрема за полагање пријемног испита из предмета

ОСНОВИ ЕКОНОМИЈЕ

- 1. Шта карактерише економску мисао старог века?**
 - а) развој саобраћаја
 - б) друштвено богатство
 - в) пољопривредна производња
- 2. Шта обележава економску мисао средњег и новог века, до настанка економских наука?**
 - а) развој културне делатности
 - б) Хамурабијев законик
 - в) друштвено богатство и стварање вишка вредности
- 3. Један од ставова меркантилистичког учења је:**
 - а) трговина са другим земљама
 - б) унапређење пољопривреде
 - в) изопштавање државе из привредног живота
- 4. Шта карактерише учење физиократске школе?**
 - а) производња у мануфактурним радионицама
 - б) богатство у злату и сребру
 - в) привредом владају природни закони
- 5. У чему је допринос класичне школе политичке економије?**
 - а) производња вредности и расподела дохотка
 - б) променљивост привредних закона
 - в) умешаност државе у економске токове
- 6. Један од савремених праваца политичке економије је:**
 - а) кејнзијанска економија
 - б) класична школа
 - в) марксистичка економија
- 7. Једна од специјализованих економских дисциплина је:**
 - а) историја и уметност
 - б) рачуноводство и банкарство
 - в) историја права
- 8. Који је основни циљ производње?**
 - а) транспорт материјалних добара
 - б) задовољавање људских потреба
 - в) потрошња људских ресурса
- 9. Један од основних фактора производње је:**
 - а) радна снага
 - б) новац
 - в) финансијски извештаји
- 10. Шта подразумева друштвена страна производње?**
 - а) међусобно деловање људи у процесу производње
 - б) однос људи према природи
 - в) комбиновање фактора производње
- 11. Једна од битних карактеристика производних односа је:**
 - а) производни односи зависе од воље људи
 - б) производни односи су у вези са нивоом развијености производних снага
 - в) производни односи се успостављају у трговини

- 12. Економски принцип максимума подразумева:**
- a) уз минимална улагања генерисати максимални резултат
 - b) уз максимална улагања креирати максимални резултат
 - c) уз што више улагања људског рада створити квалитетан производ
- 13. Карактеристика производње у савременим условима је:**
- a) улоге фактора производње остају исте
 - b) недостатак међународних економских односа
 - c) нова техника и технологија у производњи
- 14. Општа подела рада представља:**
- a) поделу на привредне делатности
 - b) поделу привредних делатности на поједине привредне гране
 - c) поделу привредних грана на привредне јединице
- 15. Основна карактеристика поделе рада у савременим условима је:**
- a) повећање удела примарног и секундарног сектора
 - b) смањење удела квартарног сектора
 - c) повећање удела терцијарног сектора
- 16. Друштвени бруто-производ је већи од друштвеног производа за износ:**
- a) предмета рада
 - b) амортизације
 - c) акумулације
- 17. Друштвени производ је већи од националног дохотка за износ:**
- a) амортизације
 - b) средстава за рад
 - c) предмета рада
- 18. Национални доходак се распоређује на:**
- a) радну снагу и предмете рада
 - b) амортизацију и средства за рад
 - c) личну потрошњу и акумулацију
- 19. Повећањем продуктивности рада обим производње у јединици времена се:**
- a) повећава
 - b) не мења
 - c) смањује
- 20. Основна карактеристика натуралне производње је:**
- a) директна веза између производње и потрошње
 - b) посредна веза између производње и потрошње
 - c) процесу потрошње претходи процес размене
- 21. Употребна вредност робе представља:**
- a) разменска способност робе
 - b) скуп корисних карактеристика робе којима се задовољавају људске потребе
 - c) снабдевање сировина како би се произвео крајњи производ
- 22. Новац је:**
- a) вредност која се оплођава временом
 - b) хартија од вредности која обезбеђује гарантовани приход
 - c) роба која има друштвену и употребну вредност да изражава вредност свих других роба
- 23. Инфлација је:**
- a) монетарна неравнотежа.
 - b) појава неробних плаћања
 - c) монетарна равнотежа

24. Ревалвација је:

- a) повећање куповне моћи националне новчане јединице у односу на другу валуту
- b) основна новчана јединица једне земље
- c) смањење куповне моћи националне новчане јединице у односу на другу валуту

25. Девалвација представља:

- a) повећање вредности националне валуте у односу на друге валуте
- b) смањење вредности националне валуте у односу на друге валуте
- c) стање монетарне неравнотеже у коме је количина новца у оптицају мања од потребне

26. Тржишна вредност представља:

- a) суму новца која се издваја на набавку робе
- b) вредност робе произведене у једној националној економији
- c) просечну вредност робе у одређеној грани производње

27. Тржишна цена је:

- a) новчани израз тржишне вредности
- b) употребна вредност робе
- c) вредност робе

28. Укупна понуда робе је већа од друштвеног бруто производа:

- a) ако се извезе одређена количина производа
- b) ако се на тржиште изнесу залихе из претходног периода
- c) ако робни произвођачи повуку робу са тржишта

29. Који су мотиви пословања робних произвођача?

- a) различити облици постојања предузећа
- b) остваривање профита, раст и развој
- c) производња робе и конкуренција

30. Робни произвођач се може појавити као:

- a) акционарско предузеће
- b) удружење
- c) физичко лице

31. Који су процеси водили настајању капитализма?

- a) укрупњавање робних произвођача
- b) раздвајање ситних робних произвођача од материјалних услова рада
- c) уситњавање поседа

32. Једна од карактеристика капиталистичке производње је:

- a) производња вишка вредности
- b) подмиривање потреба произвођача
- c) што већа противвредност робе

33. Радна снага као свака друга роба има:

- a) употребну вредност и вредност
- b) прометну и употребну вредност
- c) вредност и прометну вредност

34. Шта је капитал?

- a) економски систем који се заснива на расподели добара
- b) друштвено политички процес који обухвата радикалне промене
- c) вредност која саму себе оплођава

35. Шта је производна функција?

- a) однос између обима производње и продаје роба
- b) вредност која се улаже у производњу
- c) однос између обима производње и упослених фактора производње

36. У чему је значај производне функције?

- a) максимизација резултата производње уз минимизацију фактора производње
- b) максимизација фактора производње уз минимизацију резултата производње
- c) пропорционално повећање резултата и фактора производње

37. У производној функцији, фактори производње се деле на:

- a) супститутивне и комплементарне
- b) основне и комплементарне
- c) комплементарне и периодичне

38. Производна функција на микронивоу представља:

- a) зависност између обима производње и фактора производње у привреди
- b) зависност између обима производње и фактора производње у предузећу
- c) зависност између обима производње и продаје роба у привреди

39. Шта чини структуру вредности робе?

- a) постојани капитал и вишак вредности
- b) пренета и новододата вредност
- c) променљиви капитал и текући рад

40. Средства за производњу су:

- a) материјални фактори производње
- b) субјективни фактори производње
- c) сировине

41. Шта је вишак вредности?

- a) збир новододате вредности и вредности радне снаге
- b) разлика између новододате вредности и вредности радне снаге
- c) разлика између пренете вредности и вредности радне снаге

42. Променљиви капитал представља:

- a) капитал уложен у радну снагу
- b) капитал уложен у средства за производњу
- c) капитал уложен у предмете рада

43. Акумулација представља:

- a) обезвређивање вредности производа
- b) одвајање дела профита за власника
- c) скупљање додатних средстава за проширену репродукцију

44. Органски састав капитала представља:

- a) међузависност вредносног и техничког састава капитала
- b) однос између постојаног и променљивог капитала
- c) однос између средстава за производњу и радне снаге

45. Шта је кружно кретање капитала?

- a) једно кружно кретање фактора производње
- b) кретање капитала кроз процесе куповине и производње
- c) непрекидно кружење фактора производње у репродукцији

46. Обрт капитала представља:

- a) поделу производног капитала са становишта обрта
- b) један одсечак из непрекидног кружног кретања фактора производње
- c) осамостаљени део индустријског капитала

47. Амортизацију дефинишемо као:

- a) утрошени део вредности средстава за рад на нов производ.
- b) скупљање додатних средстава за проширену репродукцију.
- c) утрошени део профита у раст предузећа.

- 48. Наведите фазе обрта капитала.**
- a) производња, продаја и наплата
 - b) куповина, продаја и наплата
 - c) куповина, производња и продаја
- 49. Пропорционални трошкови производње:**
- a) мењају се зависно од обима производње
 - b) су независни од обима производње
 - c) су трошкови средстава за рад
- 50. Цена коштања представља:**
- a) однос прихода и трошкова
 - b) однос трошкова производње и укупне количине производа
 - c) однос фиксних и варијабилних трошкова
- 51. Основна подела трошкова производње у политичкој економији је:**
- a) на просечне и граничне трошкове
 - b) на фиксне и варијабилне трошкове
 - c) на пропорционалне и маргиналне трошкове
- 52. Карактеристика граничних трошкова производње је:**
- a) представљају просечан утрошак фактора производње по једном производу
 - b) представљају трошкове средстава за рад
 - c) настају у производњи додатне јединице производа
- 53. Шта је профит ?**
- a) разлика између прихода и трошкова коју предузеће остварује у неком периоду
 - b) међусобно повезане активности које је потребно спровести да би се произвео производ
 - c) укупан приход који предузеће генерише кроз своје пословне активности
- 54. Вишак вредности је:**
- a) основни мотив целокупног пословања капиталистичког предузећа
 - b) позитивна разлика између тржишне цене и цене коштања
 - c) основни мотив производње
- 55. Добит је обрачунска категорија карактеристична за:**
- a) државно-својински начин производње
 - b) капиталистичку производњу
 - c) индустријску производњу
- 56. Једна од карактеристика расподеле у савременој робној привреди је:**
- a) тржишне незаконитости
 - b) претходна расподела услова производње
 - c) прекомерна потрошња у друштву
- 57. Најамнина се дефинише као:**
- a) продаја радне способности у циљу егзистенције
 - b) продаја средстава за рад у циљу стицања профита
 - c) продаја предмета рада у циљу стицања вишка вредности
- 58. Фактор који утиче на висину најамнине је:**
- a) појединци
 - b) инострани фактор
 - c) држава
- 59. Капиталиста опстаје на тржишту тако што:**
- a) све већи део профита улаже у производни процес
 - b) даје позајмице другим предузећима
 - c) орочава финансијска средства

60. Закон просечног профита се објашњава као:

- a) просечан степен ангажованог капитала у једној години
- b) просечан степен оплодње капитала у привреди као целини
- c) просечан степен оплодње капитала у једном предузећу

61. Трговачки капитал је:

- a) капитал ангажован у производном процесу
- b) капитал из екстерног извора финансирања
- c) специјализовани део капитала за обављање прометне функције

62. Трошкови промета обухватају:

- a) производне и чисте трошкове
- b) фиксне и варијабилне трошкове
- c) директне и индиректне трошкове

63. Заокружи тачну изјаву:

- a) Рабат је одбитак од јединствене цене коју произвођач дефинише
- b) Када трговац на набавну цену дода трошкове производње и профит, реч је о рабату
- c) Маржа је одбитак од јединствене продајне цене

64. Који су елементи структуре продајне цене трговине?

- a) продајна цена индустрије и профит
- b) набавна цена трговине, чисти трошкови промета и профит
- c) набавна цена трговине и профит

65. Зајмовни капитал дефинишемо као:

- a) банкарски капитал који се привремено пласира са циљем присвајања камате
- b) сопствени капитал који се улаже у унапређење предузећа
- c) добит након једне пословне године

66. Камата је:

- a) доходак власника предузећа
- b) доходак зајмопримца
- c) доходак власника зајмовног капитала

67. Предузетничка добит је:

- a) доходак који присваја зајмопримац
- b) доходак власника зајмовног капитала
- c) профит власника удружења

68. Каматна стопа има улогу:

- a) смањења продуктивности радне снаге
- b) дефинисања минималног нивоа рентабилности пласмана капитала
- c) повећања ефикасности производног процеса

69. Виша каматна стопа:

- a) повећава профит
- b) смањује инвестиције и запосленост
- c) повећава штедњу

70. Дивиденда представља:

- a) доходак који доноси акција
- b) доходак који доноси зајмовни капитал
- c) расход у току једне пословне године

71. Привредни субјекти издавањем обвезница:

- a) губе власничку контролу над имовином
- b) смањују задуженост
- c) задржавају власничку контролу над имовином

- 72. Екстра профит остварује произвођач који:**
- a) има тржишну цену једнаку цени коштања
 - b) има цену коштања мању од просечне гранске цене коштања
 - c) има профит који је једнак просечном гранском профиту
- 73. Разлика између закупнине и земљишне ренте је:**
- a) закупнина је увек исто што и земљишна рента
 - b) земљишна рента је шири појам од закупнине
 - c) закупнина поред земљишне ренте укључује и друге надокнаде
- 74. Диференцијална рента је:**
- a) екстрапрофит остварен на бази повољнијих природних услова парцеле
 - b) вишак профита изнад просечног који присвајају власници свих парцела у закупу
 - c) профит испод просечног за власника пољопривредних парцела.
- 75. Шта карактерише савремену техничко-технолошку револуцију?**
- a) развој конкуренције
 - b) дигитализација, ИТ технологија, вештачка интелигенција
 - c) развој пољопривредне индустрије и грађевинарства
- 76. Које промене изазива нова техничко-технолошка револуција у погледу запослености?**
- a) смањивање потреба за физичком радном снагом
 - b) повећање броја операција у производњи производа
 - c) технолошки процес захтева мање образоване раднике
- 77. Процеси концентрације и централизације капитала подразумевају:**
- a) дељење крупног капиталисте на мање, појединачне
 - b) акумулацију и удруживање капитала појединачних капиталиста
 - c) удруживање радне снаге појединачних капиталиста
- 78. Шта карактерише производну структуру савремене тржишне привреде?**
- a) смањује се учешће примарног и секундарног сектора привреде
 - b) смањује се учешће терцијарног сектора
 - c) појава слободне конкуренције
- 79. Монопол је:**
- a) стање на тржишту када више предузећа диктира услове продаје
 - b) део укупног робног промета који се обавља између различитих земаља
 - c) висока концентрација капитала предузећа који има доминирајући положај у производњи или промету
- 80. Наведите облике монополских удружења.**
- a) задруге, удружења, корпорације
 - b) картели, конгломерати, комбинати
 - c) предузетник, ортачко и акционарско друштво
- 81. У условима високог степена концентрације капитала, тржишна утакмица се остварују:**
- a) ограниченом конкуренцијом
 - b) интензивном конкуренцијом
 - c) ценовном конкуренцијом
- 82. Шта се подразумева под интернационализацијом капитала и производње?**
- a) повезивање привредних субјеката унутар земље
 - b) увоз капитала
 - c) извоз капитала
- 83. Облик интернационализације капитала и производње је:**
- a) мултинационална компанија
 - b) удружење грађана
 - c) друштво са ограниченом одговорношћу

- 84. Карактеристика транснационалне корпорације у односу на мултинационалну је:**
- a) код транснационалне корпорације јача утицај матичне компаније
 - b) код транснационалне корпорације губи се утицај компаније матичне земље
 - c) транснационалном корпорацијом управља труст матичне земље
- 85. Економска политика представља:**
- a) политику односа са иностраним земљама
 - b) скуп мера и акција које предузима држава како би остварила економске циљеве
 - c) скуп мера и акција једне компаније ради постизања друштвених циљева
- 86. Регулисање јавних прихода, јавних расхода, буџета и јавних зајмова спада у средства:**
- a) фискалне политике
 - b) спољнотрговинске политике
 - c) монетарне политике
- 87. Буџетски дефицит означава:**
- a) вишак прихода над расходима
 - b) остварени профит
 - c) вишак расхода над приходима
- 88. Трећу научно-технолошку револуцију чине:**
- a) употреба водене паре као погонске енергије
 - b) роботизација у производњи
 - c) проналазак електричне енергије
- 89. Савремени прелазни период одликује се:**
- a) значајном улогом државе и тржишта
 - b) мањом самосталношћу пословних субјеката
 - c) истоврсном друштвеном структуром
- 90. Основна карактеристика продајне цене пољопривредних производа је:**
- a) у себи садржи цену коштања са најбоље парцеле.
 - b) поред цене коштања садржи још само просечан профит
 - c) поред цене коштања садржи екстра профит по основу монопола
- 91. Плуралистичко друштво и мешовита привреда је карактеристика:**
- a) савременог прелазног периода.
 - b) индустријског друштва.
 - c) социјалистичког друштва.
- 92. Концерн је један од основних облика монополских удружења у оквиру:**
- a) једне привредне гране.
 - b) различитих привредних грана.
 - c) једне привредне гране у једној држави
- 93. Капитализам као друштвено-економски систем карактерише:**
- a) ситна робна производња.
 - b) лична независност људи која почива на зависности од робе
 - c) независност радника од капитала.
- 94. Натуралну структуру друштвеног бруто производа чине:**
- a) предмети рада и средства за рад
 - b) производна и потрошна добра
 - c) пренета и новостворена вредност
- 95. Вредносну структуру друштвеног бруто производа чине:**
- a) лична потрошња и акумулација
 - b) пренета и новостворена вредност
 - c) материјални трошкови и амортизација